

Laajan työ- ja toimintakykyarviointipalvelun pilotointi

Työllisyyslautakunta 21.5.2026 § 50

293/00.01.07/2026

Valmistelija

Työllisyysaluejohtaja Luukkanen Ville

Työ- ja toimintakyvyn arviointi kuuluu lakisääteiseen työnhaun prosessiin (laki työvoimapalveluiden järjestämisestä §2). Työvoimaviranomainen voi hankkia tarvittavia asiantuntijapalveluita selvittääkseen työnhakijoiden todellisen työ- ja toimintakyvyn. Alentunut työkyky on suurimpia pitkäaikaistyöttömyyden riskejä. Työkyvyn täsmällinen arviointi on yksi tärkeimpiä menestyksellisen työnvälityksen elementtejä.

Hyvinvointialueet järjestävät sosiaali- ja terveystalouksia, joihin kuuluu mm. työttömien terveystalouksia. Viime vuonna Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde teki runsaat 700 terveystalouksista yhteensä yli 30,000 työttömän työnhakijan kohderyhmälle. Pohde ei järjestä erikseen työterveyteen erikoistunutta palvelua. On epäselvää, kuinka Pohteen asiakkaat eri puolilla aluetta ja Pohteen eri toimialoilla pääsevät työkyvyn kannalta olennaisiin tutkimuksiin, hoitoihin ja kuntoutukseen.

Nähtävissä olevassa tulevaisuudessa on selvää, että riittävän tehokas työnhaun tuki edellyttää lisää työllisyysalueen hankkimia täydentäviä työ- ja toimintakyvyn arviointipalveluja riippumatta hyvinvointialueesta ja Kelasta. Sijainniltaan ja työvoiman kokonaismäärältään Raahen työllisyysalue ei ole itsestäänselvästi mielenkiintoisin asiakas potentiaalisille terveysalan palvelutuottajille. Työllisyysalueen kilpailutuksissa on saatu rajallinen määrä tarjouksia. Palveluohjausvolyymit ovat pienehköjä ja tarvittavat vastaanottojärjestelyt monimutkaisia.

Taloudellisesti kestävä ja tuloksellisesti vaikuttava pitkän tähtäimen työkykypalvelusuunnitelma edellyttää tarvittavien palvelujen pilotointia. Pilotilla voidaan selvittää tarvittavien työterveys- ja muiden erikoistuneiden terveystalouksien todellinen markkinatilanne eli realistinen tarjonta sekä kustannustaso.

Pilotti voidaan toteuttaa laajan työ- ja toimintakykyarviointipalvelun hankintana avaimet-käteen-periaatteella yhdeltä palveluntuottajalta (tai tuottajakonsortiolta). Pilotin kesto olisi n. 6 kuukautta ja siihen ohjattaisiin 40-60 työtöntä työnhakijaa, joilla pitkittynyt työttömyys (tai merkittävä pitkäaikaistyöttömyyden riski) yhdistyy epäilyyn työkykyä alentavista,

aiemmin tunnistamattomista terveydellisistä tekijöistä. Riippuen käynnistyksestä pilotti voidaan toteuttaa syksyllä ja keväällä 2026-2027.

Pilotin kustannukseksi arvioidaan enintään €250,000. Kustannus voidaan kattaa jäljellä olevalla nk. palveluvelkakompensaatiolla. Raahen taseessa on jäljellä ao. summa valtiolta työllisyysalueelle siirtyneiden tukipäätösten kattamiseksi. Kompensoitavat maksatukset on saatu lähes valmiiksi. Kompensaatiokorvausta ei palauteta valtiolle.

Esittelijä	Työllisyysaluejohtaja Luukkanen Ville
Päätösesitys	Työllisyysalue kehittää työkyvyn tukea strategisesti pilotoimalla kestävän työ- ja toimintakyvyn arvioinnin mallin. Pilotti toteutetaan hankkimalla laaja työ- ja toimintakykyarviointipalvelu yhdeltä palveluntuottajalta tai tuottajakonsortiolta. Pilotin kestoksi arvioidaan 6 kuukautta ja siihen ohjataan 40-60 pitkäaikaistyötöntä työnhakijaa. Pilotin kustannukset eivät ylitä €250,000.
Päätös	Hyväksyi esityksen.